

SŁOWO OD REDAKTORÓW

Obszar województwa śląskiego stanowią tereny najbardziej zdegradowane w skali kraju. Przyczyniły się do tego przede wszystkim: intensywna eksploatacja i przeróbka bogactw naturalnych, prowadzone przy braku świadomości ich oddziaływania na środowisko oraz przy nieumiejętnym zarządzaniu odpadami towarzyszącymi wydobywaniu i przeróbce kopalni.

Mimo postępującego procesu zamykania kopalń skutki negatywnego przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska są odczuwane do dziś. Oprócz zmian w środowisku naturalnym, działalność górnicza spowodowała także zmiany w stosunkach społecznych i gospodarczych na znacznym obszarze. Obszary te ulegają przekształceniom, zmienia się morfologia ich powierzchni, degradacji ulega szata roślinna, zahamowany zostaje również rozwój osadniczy.

Jedną z dróg przywrócenia lub nadania tym terenom atrakcyjności środowiskowej, gospodarczej i społecznej jest ich właściwe, kompleksowe zagospodarowanie.

Niezwykle istotne przy tym jest wyedukowanie kompetentnej kadry, potrafiącej przeprowadzić niezbędną inwentaryzację przyrodniczą, geologiczno-górnictwiczną oraz społeczno-środowiskową wytypowanego obszaru, by następnie opracować korzystne z punktu widzenia środowiskowego, gospodarczego i społecznego koncepcje ich przekształcenia.

Niniejsza publikacja przygotowana została przez zespół ekspertów, specjalizujących się w szeroko rozumianej tematyce „ochrona środowiska” reprezentujących zarówno ośrodki naukowe, jak i środowisko praktyków, a także przez studentów, których wrażliwość i świadomość ekologiczna wyraźnie ukształtowały jej zawartość.

Pragnieniem redaktorów i autorów niniejszej publikacji jest przedstawienie takiego dokumentu, który będzie z jednej strony wskazywał złożoność procesu oceny terenu przekształconego działalnością górniczą, a z drugiej, nieco odmienny niż wymagany przepisami prawa opis terenu przekształconego. Pozwoli to czytelnikowi na samodzielną ocenę stopnia jego degradacji i będzie źródłem pomysłów i wizji nowych rozwiązań dla jego rewitalizacji zgodnie z ideą rozwoju zrównoważonego. Jednocześnie Autorzy publikacji przekonują, że eksploatacja górnicza, wywierając istotny wpływ na krajobraz, często przyczynia się do poprawy walorów krajobrazowych, co obala dość powszechne przekonanie o wyłącznie negatywnych oddziaływaniach.

Chcielibyśmy, aby publikacja ta była inspiracją do poszukiwań nowych idei w zakresie zarządzania terenami poprzemysłowymi i aby przyczyniła się do kreowania nowej lepszej rzeczywistości.

*Barbara Białecka
Witold Biały*